स्वं बलञ्च भयात्तस्य प्रायशो विमुखीकृतं । ततो दुर्य्योधनो राजा घटोत्कचमुपाद्रवत् ।
सङ्गृह्य सशरं चापं सिंहवद्गुनदन्मुहुः । पृष्ठतोऽनुययौ चैनं स्ववद्भिः पर्व्वतोपमैः ।
कुञ्जरैर्दशसाहस्रैर्व्वङ्गानामधिपः स्वयं । तमापतन्तं सम्प्रेक्ष्य गजानीकेन संवृतं ।
पुत्त्रं तव महाराज चुकोप स निशाचरः । ततः प्रवृत्ते युद्धं तुमुलं लोमहर्षणं । ४०७५
राक्षसानाञ्च राजेन्द्र दुर्य्योधनबलस्य तु । गजानीकञ्च सम्प्रेक्ष्य मेघवृन्दमिवोद्यतं ।
अभ्यधावन् सुसंक्रुद्धा राक्षसाः शस्त्रपाणयः । नदन्तो विविधान्नादान्मेघा इव सविद्युतः ।
शरशक्त्यृष्टिनाराचैर्निघ्नन्तो गजयोधिनः । भिन्दिपालैस्तथा शूलैर्मुद्गरैः सपरश्वधैः ।
पर्व्वताग्रैश्च वृक्षैश्च निजघ्नुस्ते महागजान् । भिन्नकुम्भान् विरुधिरान् भिन्नगात्रांश्च वारणान् ।
अपश्याम महाराज बध्यमानान्निशाचरैः । तेषु प्रक्षीयमाणेषु भग्नेषु गजयोधिषु । ४०८०
दुर्य्योधनो महाराज राक्षसान् समुपाद्रवत् । अमर्षवशमापन्नस्त्यक्त्वा जीवितमात्मनः ।
मुमोच निशितान् बाणान् राक्षसेषु महाबलः । जघान स महेष्वासः प्रधानांस्तत्र राक्षसान् ।
संक्रुद्धो भरतश्रेष्ठ पुत्त्रो दुर्य्योधनस्तव । वेगवन्तं महारौद्रं विद्युज्जिह्वं प्रमाथिनं ।
शरैश्चतुर्भिश्चतुरो निजघान महारथः । ततः पुनरमेयात्मा शरवर्षं दुरासदं ।
मुमोच भरतश्रेष्ठ निशाचरबलं प्रति । तत्तु दृष्ट्वा महत्कर्म्म तव पुत्त्रस्य मारिष । ४०८५
क्रोधेनाभिप्रजज्वाल भैमसेनिर्महाबलः । विस्फार्य्य स महच्चापमिन्द्राशनिसमप्रभं ।
अभिदुद्राव वेगेन दुर्य्योधनममर्षणं । तमापतन्तमुद्वीक्ष्य कालसृष्टमिवान्तकं ।
न विव्यथे महाराज पुत्त्रो दुर्य्योधनस्तव । तथैनमब्रवीत् क्रुद्धः क्रोधसंरक्तलोचनः ।
अद्यानृण्यं गमिष्यामि पितॄणां मातुरेव च । ये त्वया सुनृशंसेन दीर्घकालं प्रवासिताः ।
यच्च ते पाण्डवा राजन् पणद्यूते पराजिताः । यच्चैव द्रौपदी कृष्णा एकवस्त्रा रजस्वला । ४०९०
सभामानीय दुर्बुद्धे बहुधा क्लेशिता त्वया । तव च प्रियकामेन ह्याश्रमस्था दुरात्मना ।
सैन्धवेन परिक्लिष्टा परिभूय पितॄन् मम । एतेषामवमानानामन्येषाञ्च कुलाधम ।
अन्तमद्य गमिष्यामि यदि नोत्सृज्यसे रणं । एवमुक्त्वा तु हैडिम्बो महद्विस्फार्य्य कार्मुकं ।
सन्दश्य दशनैरोष्ठं सृक्कणी परिलेलिहन् । महता शरवर्षेण दुर्य्योधनमवाकिरत् ।
पर्व्वतं वारिधाराभिः प्रावृषीव बलाहकः । ४०९५

इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्व्वणि भीष्मवधपर्व्वणि हैडिम्बयुद्धे द्विनवतोऽध्यायः ॥ ९२ ॥

॥ सञ्जय उवाच ॥ ततस्तद्बाणवर्षन्तु दुःसहं दानवैरपि । दधार युधि राजेन्द्रो यथा वर्षं महाद्विजः ।
ततः क्रोधसमाविष्टो निश्वसन्निव पन्नगः । संशयं परमं प्राप्तः पुत्त्रस्ते भरतर्षभ ।
मुमोच निशितांस्तीक्ष्णान्नाराचान् पञ्चविंशतिं । तेऽपतन् सहसा राजंस्तस्मिन् राक्षसपुङ्गवे ।
आशीविषा इव क्रुद्धाः पर्व्वते गन्धमादने । स तैर्व्विद्धः स्ववक्त्रं प्रभिन्न इव कुञ्जरः ।
दध्रे मतिं विनाशाय राज्ञः स पिशिताशनः । जग्राह च महाशक्तिं गिरीणामपि दारिणीं । ४१००